

20 JULI 1944

dat alleen bevelen uit het *Führerhauptquartier* opgevolgd mochten worden. Deze tegenactie en de algemene onzekerheid (de Duitse radio berichtte om vijf uur dat Hitler bij een aanslag ongedeerd was gebleven) hadden tot gevolg dat bij de *Wehrkreiskommandos* vrijwel niets geschiedde. In Wenen lieten daarentegen de hoogste partij- en SS-functionarissen zich als lammeren in het bureau van de *Wehrkreis* opsluiten (zij werden 's avonds weer vrijgelaten) en in Parijs liet von Stülpnagel, die 's avonds een vergeefs beroep op von Kluge deed zich bij de opstand aan te sluiten, ca. twaalfhonderd hoge en lage SS- en 'SD'-functionarissen oppakken; zij werden geconcentreerd in een *Wehrmachtgefängnis*, in een oud fort en in een Parijs hotel; dreigementen van de *Kriegsmarine* en van de *Luftwaffe* noopten von Stülpnagel, al deze gevangenen kort na middernacht vrij te laten.

Intussen was de rebellie in Berlijn bedwongen, onder meer door het ingrijpen van majoor Remer, commandant van het *Wachbataillon Gross-Deutschland*, die aanvankelijk de bevelen uit de *Bendlerstrasse* had uitgevoerd maar, twijfelend of hij wel juist had gehandeld, om zeven uur 's avonds uit Goebbels' woning persoonlijk met Hitler had kunnen telefoneren en van deze bevel gekregen had, onmiddellijk de *Bendlerstrasse* te bezetten. Daar heerste een toenemende verwarring. Generaal Fromm had in de loop van de middag verdere medewerking aan de opstand geweigerd en was in een kamer opgesloten. Von Stauffenberg en enkele andere officieren belden links en rechts de *Wehrkreiskommandos* op om op opvolging van de ontvangen telexorders aan te dringen (zij beweerden daarbij dat alle berichten dat Hitler nog in leven was, gefingeerd waren), generaal Beck zat er neerslachtig bij, von Witzleben, die *Oberbefehlshaber der Wehrmacht* moest worden, arriveerde pas om acht uur 's avonds en reed na drie kwartier weer weg. Inmiddels had Fromm van zijn kamer uit opdracht kunnen geven, een tegenactie te organiseren. Von Stauffenberg werd in het gebouw bij een schietpartij gewond. Toen Remers troepen arriveerden, behoefde er niet eens meer gevochten te worden. Fromm, de teugels weer in handen nemend, liet Beck, von Stauffenberg, von Haeften, Olbricht en twee andere samenzweerdere (allen voor hem zeer bezwarende getuigen) door een haastig gevormde standrechtbank ter dood veroordelen. Een van die twee andere samenzweerdere werd gevangengehouden, Beck schoot zich een kogel door het hoofd, vier samenzweerdere (onder wie von Stauffenberg, von Haeften en Olbricht) werden kort na middernacht op de binnenplaats van het gebouw aan de *Bendlerstrasse* gefusilleerd.

Het gebeurde betekende voor Hitler en voor de getrouwen onder zijn